

[Ib Nørlund.]

går ud fra. Uden det vil der opstå risikomønter af en ukontrollabel art.

Det er disse synspunkter, som også har bestemt vores virksomhed i udvalget. Vi har selvfølgelig fra begyndelsen gjort os klart, at vi ikke dér ville få hele vores program igennem, hverken socialismen eller nationaliseringen af energisektoren, men vi har ud fra hele den situation, som eksisterer, søgt at fremme reale, demokratiske åbninger, som også i fremtiden kan udnyttes igennem en folkelig aktivitet.

Derfor er de forslag og tanker, som vi har luftet i udvalget, for os af minimal karakter, og det har vi også gjort klart lige fra begyndelsen af. De gik ud på dels at indføre nye demokratiske organer — som vi kaldte det i et ændringsforslag, der er stillet, og som fru Lone Dybkjær sikkert vil erindre, når hun graver i sin hukommelse — som vi kaldte atomsikkerhedskomiteer, som skulle være valgte organer, omfattende de ansatte på eventuelle sådanne værker og den lokale befolkning. Hovedsynspunktet var, at det, der findes i forslaget om orientering af befolkningen og hvad det hedder, næsten alle steder har været omtalt sådan fra oven og nedad. Vi må anse det for afgørende, at det også kan gå den modsatte vej, og at der ikke alene skal være tale om noget sådant ved placeringen af værkerne, men også ved opfølgningen af deres drift. I forslaget er dette kun blevet til indførelse af høringer i forbindelse med placeringen. Vi har gjort opmærksom på også i udvalget, at det ikke svarede til vores indstilling, og det, som vores bemærkning i betænkningen går på, er kun en praktisk henvisning til, at det under de givne omstændigheder ikke ville have synderlig betydning at stille vort forslag som et direkte ændringsforslag nu i betænkningen.

En anden hovedtanke, som vi førte frem, var oprettelsen af sikkerhedsråd på værkerne, valgt af den lokale befolkning, som skulle overvåge sikkerhedsforanstaltningerne. Disse forslag fra vores side vakte en vis lydhørhed, som også har givet sig udtryk i ændringsforslag, hvor man måske kan sige det sådan, at man har taget de ydre rammer fra de forslag, vi havde stillet. Det vil vi da gerne yde fornøden anerkendelse; vi sætter pris på, at man har lyttet til dette. Men

samtidig har man fremhævet, at de skulle have strengt rådgivende karakter, hvor det har været et hovedsynspunkt for os, at der også hos disse sikkerhedsråd måtte være et vist magtmoment, som man ikke kunne overse, og som vi fra starten af formulerede i deres ret til at standse driften i givet fald.

Når vi har lagt vægt på det, så er det åbent sagt også ud fra en frygt for, at man kun ville gå med til demokratiske foranstaltninger, som i praksis ville blive ydre falbelader. Det støttede sig faktisk på bemærkninger, der faldt i udvalget — jeg bemærkede, at hr. Ninn-Hansen her talte om rent kosmetiske foranstaltninger. Derfor har vi hele tiden slået hårdt på denne side af sagen. Man kan måske illustrere vores stilling ved at sammenligne med den betydning, strejkeretten har for styrkeforholdet ved afgørelser på arbejdsmarkedet. Vi kan ikke se logikken i de bemærkninger, som er blevet fremhævet, hvor man siger, at man alligevel ikke vil overhøre, hvad et sådant sikkerhedsudvalg fremsætter af forslag om standsning. Hvis man var af den opfattelse, så måtte man også kunne skrive det.

Vi ser som sagt ikke bort fra, at der er givet indrømmelser under behandlingen, som vi tilskriver først og fremmest presset fra befolkningens aktivitet. Vi forudser, at der på hele denne udviklings videre vej yderligere vil komme kamp om dette princip om den demokratiske kontrol. Det afvises af nogle, også her i debatten, af hensyn til den kapitalistiske samfundsforms grundlæggende principper. Vi mener, man bør afvise de kapitalistiske grundprincipper af hensyn til en forsvarlig udnyttelse af moderne teknik. Vi anser det i den forbindelse som værdifuldt, at det omkring de begrænsede afgørelser, som træffes her, viser sig, at en sådan kamp ikke behøver at være uden virkning.

Heri ligger også en erkendelse af, at der er sket forbedringer i forhold til det først tænkte, men ikke forbedringer, som tilsvarende vores intentioner, og derfor kan vi ikke stemme for forslaget i den form, som andre har givet det til syvende og sidst.

Vores stillingtagen ved ikrafttrædelsesloven er betinget af, hvad der i mellemtiden er sket med hensyn til efter vor mening tilsidessættelse af princippet om demokratisk